

ГУМАНІЗМ ТА МАСОВА КУЛЬТУРА

Оскільки склалася стійка тенденція пов'язувати віртуальні розваги (як і масову культуру в цілому) з пропагандою аморалізму, насильства і агресивної поведінки, слід кілька слів сказати про те, як між собою співвідносяться гуманізм і масова культура (невід'ємною складовою яких є відеоігри). Ми вважаємо, що відносини між ними не настільки однозначні, як це зазвичай уявляють.

Зважаючи на широту і невизначеність поняття «гуманізм» використовується для характеристики соціально-філософських поглядів і загальної спрямованості суспільно-політичних систем, має явну або приховану ідеологічну наповненість. Зазвичай під гуманізмом розуміють світоглядний принцип, який визнає людину найвищою соціальною цінністю. Також існувало визначення гуманізму як сукупності поглядів, що виражають повагу до гідності та прав людини, турботу про благо людей, їх всебічний розвиток, про створення сприятливих для людини умов суспільного життя. Таким чином, гуманізм у нашому випадку буде означати шанобливе ставлення до людини, її достоїнств і недоліків, співчуття до неї, розгляд її як головної дійової особи. Традиційне міфологізоване уявлення про масову культуру пов'язує її з пропагандою насильства, сексуальної розбещеності і жорстокості. Заперечувати те, що популярні твори експлуатують зазначені вище мотиви, було б нерозумно, однак ми хотіли б показати обмеженість подібних уявлень.

Слід зазначити, що в дійсності:

1. До насильства у творах маскульту вдаються негативні персонажі, позитивні ж герої використовують його лише з метою відновити потоптану справедливість (або з метою самозахисту).

2. Основною цінністю є сім'я, і багато неприємностей головних героїв пов'язані саме з відступом від сімейних цінностей (подружня зрада і т. д.).

3. Злочинець, на відміну від творів російського маскульту, практично ніколи не стає головним позитивним героєм. Винятки лише підкреслюють це правило (наприклад, бойовик «Викрасти за 60 секунд») і дотримуються традиційної лінії «шляхетного розбійника», розпочатої ще баладами про Робіна Гуда.

Масова культура є свого роду бунт проти чесноти. Вона показує те, що викликає інтерес у середньостатистичного обивателя, смішить, жахає, показує ті прояви сексуального життя, які викликають інтерес (і засудження) у звичайному житті і т. д. У той же час базові норми і цінності залишаються незмінними. Маскульт, як не парадоксально це прозвучить, є одним з небагатьох оплотів гуманізму в сучасному світі. У його творах відображаються традиційні цінності, добро: позитивні персонажі

перемагають зло негативних персонажів, а закінчуються творіння маскульту неминучим хеппі-ендом. Експлуатація насильства, сексу та інших засуджуваних явищ у масовій культурі є продовження традиційних мотивів європейської культури, зокрема культури карнавальної, і здійснюється в руслі тенденцій, описаних М. Бахтіним. Твори ж культури альтернативної і контркультури набагато є жорстокішими і антигуманними лише за своєю суттю, бо дуже часто вихваляють різні відхилення і девіації.

В.М. Овчаренко

ДОСВІД ВТІЛЕННЯ В ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий контроль знань студентів з філософії включає два модулі. Оцінювання знань студентів здійснюється за двома шкалами. Національна шкала оцінок традиційно чотирибальна – “незадовільно”, “задовільно”, “добре” та “відмінно”. Європейську атестаційну шкалу, або ECTS, було введено, щоб полегшити розуміння порівняння рівнів освіти різних національних систем. Ця шкала включає сім типів оцінок, а саме: F, FX, E, D, C, B, A. Кожна з оцінок може бути втіленою в певну кількість балів від 0 до 100. Це Болонська система, яка спрямована на збільшення прозорості і на єдиний критерій оцінювання дипломів в умовах мобільності молодих фахівців. Європейську шкалу було розроблено не для того, щоб замінити національні, а для кращого розуміння різних національних систем освіти і порівняння результатів навчання. Шкала ECTS вказує на рейтинг кожного студента відносно інших студентів у групі. Такий рейтинг класифікує студентів будь-якої групи і робить систему ранжирування простою і наочною.

Система ECTS спочатку ділить студентів на дві категорії, а саме: на тих, що пройшли успішно курс навчання, і тих, що не пройшли модульний контроль. Перша категорія – це студенти, які отримують позитивні оцінки і поділяються на п'ять типів: 10 % з них отримують тип A (90-100 балів), 25 % – тип B (82-89 балів), 30 % – тип C (75-81 бал), 25 % – тип D (70-74 бали) і 10 % – тип E (60-69 балів). Друга категорія студентів – це ті, які не впоралися із засвоєнням програми курсу до часу модульного контролю. Ці студенти теж, як правило, поділяються на дві підгрупи. Перша – FX (35-59 балів) – це студенти, які трохи недопрацювали і здатні швидко надолужити відставання, щоб отримати мінімальний заліковий тип оцінки. Друга – F (0-34 бали) – це студенти, яким необхідно значно більше попрацювати, щоб підтвердити мінімум необхідних знань.

Досвід застосування європейської шкали в групах виявив її важливий недолік – це вимоги до мінімальної кількості студентів у кожній групі. Проблем немає, якщо в групах 25-30 студентів. Наприклад, один із потоків другого курсу будівельного факультету складається з чотирьох груп